

CÔNG TY CP THỰC SỰ LÀ “BÀ ĐỠ” CHO NÔNG DÂN

TS. PHAN THỊ XINH

Công ty trách nhiệm hữu hạn CP - group Việt Nam là một thành viên của tập đoàn CP Thái Lan 100% vốn nước ngoài, đầu tư chăn nuôi heo, gà ở nhiều tỉnh như Bình Thuận, Bình Dương, Đồng Nai, Long An... Đặc biệt ở Đồng Nai, tập đoàn CP đầu tư một số nhà máy chế biến thức ăn gia súc. Nhân dịp đi công tác ở Đồng Nai, tôi đã có cuộc tiếp xúc với năm chủ trang trại liên kết với công ty CP, họ đều có một nhận định là công ty CP luôn luôn nghiêm chỉnh thực hiện những điều đã cam kết trong hợp đồng chăn nuôi và nghiên cứu phát triển các sản phẩm đạt tiêu chuẩn chất lượng quốc tế. Nhờ có uy tín nên hiện nay công ty có hàng trăm trang trại trên địa bàn tỉnh xin liên kết với công ty. Riêng huyện Trảng Bom có 80 trang trại trong số 150 trang trại chăn nuôi heo, gà liên kết với CP. Công ty CP đã tạo việc làm cho nhiều người lao động, cung ứng sản phẩm, hướng dẫn kỹ thuật, công nghệ tiên tiến cho các trang trại. Đó là những động thái tích cực của công ty CP, đưa việc chăn nuôi nhỏ lẻ thành chăn nuôi theo kiểu công nghiệp, tập trung qui mô

lớn để có thể tiến tới hội nhập kinh tế quốc tế. Hầu hết các trang trại thực hiện liên kết với công ty CP đều đạt hiệu quả về kinh tế - xã hội - môi trường. Họ thực hiện theo mô hình VACB (vườn, ao, chuồng, khí sinh học biogas) nằm ở khu qui hoạch chăn nuôi của huyện, xa khu dân cư tại xã Suối Trầu, bằng hệ thống sản xuất khép kín. Chất thải của heo, gà được dùng làm thức ăn cho hồ cá, nước hồ cá tưới cho cây trồng. Điển hình là trang trại của chị Nguyễn Thị Lan đã liên kết với công ty CP được 8 năm. Thời gian đầu, chị chỉ dám ký hợp đồng nuôi 300 con heo thịt, hiện nay trang trại của chị có 10 trại heo, mỗi trại 500 con, số lượng heo xuất trung bình 10.000 con/năm (một năm hai lứa) kết hợp với 3 hồ cá, xung quanh hồ trồng cây ăn quả, cây trôm lấy mù và cỏ làm thức ăn cho 20 bò sinh sản, bình quân một năm trừ toàn bộ chi phí chị thu lãi khoảng 520 triệu/3 ha.

Tôi hỏi chị “với qui mô như vậy chị cần bao nhiêu người lao động”, chị cho biết cần 12 người lao động, một người lao động quản lý một trại heo với 1/3 diện tích cây trồng xung quanh hồ cá,

còn hai người lao động chăn bò và quản lý hồ cá. Lương bình quân một người lao động là 1,5-1,8 triệu đồng/tháng, tiền thưởng cuối năm tùy thuộc vào số lượng và chất lượng của đàn heo, cá và cây trồng, bình quân mức thưởng từ 3-5 triệu/1 người lao động, có năm 10 triệu. Ai làm được 3 năm, cuối năm thứ ba được thưởng 1 cây vàng. Những người lao động ở đây được ở và sử dụng điện nước miễn phí. Do đối xử của chủ với người lao động có tình và có lý nên có người làm cho trang trại gần 10 năm, họ vẫn trung thành làm việc, mặc dù khu công nghiệp cách trang trại khoảng 2km nhưng họ không bỏ trang trại vào khu công nghiệp hoặc tìm kiếm việc làm nơi khác. Để minh chứng những gì chị nói, tôi gặp hai công nhân phụ trách hai trại heo, họ nói “con thích làm ở đây vì bà chủ đối xử tốt, ngoài lương 1,5 triệu/tháng, chúng con còn được nuôi thêm gà, vịt, trồng rau để có thêm thu nhập, cá ở dưới hồ thi thoảng được câu lên ăn, thoải mái lắm, dì ơi”. Họ vốn là con em nông dân từ miền Trung tới khu công nghiệp huyện Trảng Bom tìm việc làm, nhưng suy nghĩ thế nào mà họ lại xin vào trang trại chị Lan làm, từ bỏ xí nghiệp công nghiệp? Có phải chăng do công việc của trang trại phù hợp với họ hơn và mức thu nhập cùng với các điều kiện sinh hoạt khác cao hơn xí nghiệp? Tôi nói “việc nhà nông vất vả, phải bán mặt cho đất, bán lưng cho trời tại sao các cháu lại thích

làm hơn ở xí nghiệp. Họ bảo “không phải là thích làm việc nhà nông mà do công việc này đã quen rồi, mặt khác bà Lan đối xử tốt hơn những ông chủ ở xí nghiệp, khi có khó khăn gì, bà sẵn lòng giúp, đặc biệt về kinh tế”.

Rời trang trại của chị Lan, tôi tới 4 trang trại nuôi heo khác, có qui mô nhỏ hơn trang trại của chị Lan. Những chủ trang trại này cho biết, các trang trại liên kết với công ty CP phải thực hiện nghiêm túc các qui trình vệ sinh thú y, đảm bảo hệ thống chuồng trại sạch sẽ theo các quy định chăn nuôi. Chuồng phải được xây theo hướng tây, heo được ăn sạch, uống sạch. Theo cách chăn nuôi công nghiệp này, người không phải tắm cho heo, vì trong chuồng có vòi nước sạch chảy vào chỗ bồn tắm cho heo tự tắm, chuồng có hệ thống quạt mát, quạt thông gió. Cách chăn nuôi và phòng bệnh khác hẳn với cách chăn nuôi truyền thống, người nuôi không phải tất bật lo cám bã, rau bèo và thức ăn tận dụng được, cũng không phải lo thuốc thú y cho heo. Hàng ngày người nuôi chỉ việc đổ cám vào máng có van điều chỉnh lượng thức ăn rơi xuống cho heo ăn đủ liều trong ngày như heo 20kg ăn 1,5kg cám 552S, heo 60kg ăn 2-2,5kg cám 553... Cách chăn nuôi công nghiệp đảm bảo nguồn thực phẩm sạch cho người tiêu dùng, nhiều trang trại có doanh thu hàng tỷ đồng /năm.

Việc liên kết giữa nhà sản xuất nông nghiệp – các chủ trang trại và nhà

doanh nghiệp – chủ công ty CP cùng đầu tư vốn, công sức để tăng lợi nhuận. Theo đó, công ty CP đầu tư 80% vốn ban đầu, cung ứng giống, thức ăn, thuốc thú y, bác sĩ phụ trách về kỹ thuật và đảm bảo tiêu thụ sản phẩm, trang trại đầu tư đất, xây dựng chuồng trại theo tiêu chuẩn của công ty, dụng cụ chăn nuôi và công lao động. Hầu hết các trang trại nuôi heo theo hình thức liên kết này đều có thu nhập cao, ngoài tiền công 50.000 đồng/1 con heo, họ còn được hưởng lượng cám dư để nuôi thêm heo, gà của gia đình và trọng lượng heo vượt định mức đã ký trong hợp đồng. Mô hình chăn nuôi heo thịt kiểu này quả là hấp dẫn nhiều nông dân vì đem lại hiệu quả tương đối cao, nhưng cũng không cao bằng nuôi heo nái. Chị Mai, một cán bộ nghỉ hưu, tới xã Suối Trầu mua 3 ha đất lập trang trại liên kết với công ty CP nuôi 800 heo nái, thuê 6 công nhân. Công ty cho mượn tiền xây chuồng trại, cung ứng heo giống, thức ăn, thuốc thú y và cán bộ hướng dẫn kỹ thuật chăn nuôi. Mỗi năm đàn heo nái xuất chuồng bình quân 16.500 con heo con, trọng lượng bình quân 12-15kg/con, vượt chỉ tiêu của công ty 500 con, cứ một con heo con xuất đi được trả công 60.000 đồng. Như vậy, bình quân một năm, trang trại chị thu được 960 triệu tiền công nuôi và tiền heo vượt chỉ tiêu 300 triệu, chưa kể lượng cám dư hàng năm cả tấn cám, chi đầu tư nuôi gà, bò kết hợp nuôi cá, trừ chi phí một năm còn thu từ mô hình VAC

khoảng 1,1 tỷ đồng/3ha. Để có trang trại, chị Mai cần có 1,5 tỷ đồng mua đất và xây dựng cơ sở hạ tầng, khoảng 4-5 năm chị thu hồi được vốn.

Với mô hình tổ chức kinh doanh chăn nuôi hiện đại đạt tiêu chuẩn quốc tế, có các chứng chỉ điểm kiểm soát tới hạn và thực hành sản xuất tốt (GAP và GMP), hệ thống quản lý chất lượng ISO, công ty CP đã và đang thành công trong lĩnh vực chăn nuôi. Công ty thực sự là bà đỡ cho nông dân chuyển đổi cơ cấu kinh tế, đồng thời tạo việc làm cho nhiều người lao động có thu nhập ổn định, thúc đẩy ngành nông nghiệp cung cấp nguyên liệu cho sản xuất thức ăn chăn nuôi, mang lại thực phẩm sạch cho người tiêu dùng.

Thực tế người chăn nuôi heo, gà nhận thấy liên kết với công ty CP có hiệu quả, nên 70% hộ chăn nuôi nhỏ lẻ muốn liên kết với công ty nhưng không được vì họ không đáp ứng đủ tiêu chuẩn của công ty như có đất tương đối rộng và tiền đầu tư cho cơ sở hạ tầng. Ít nhất mỗi hộ phải có từ 500-800 triệu đồng mới có thể di dời tới khu quy hoạch chăn nuôi của huyện. Điều này họ không thể thực hiện được. Để tạo điều kiện cho các hộ chăn nuôi nhỏ lẻ tới khu chăn nuôi tập trung, được liên kết với công ty CP, nhà nước mà cụ thể là chính quyền tỉnh, huyện, xã cần có chính sách cho các hộ vay vốn để mua đất, xây dựng cơ sở hạ tầng và hệ thống xử lý nước thải, hạn chế gây ô nhiễm môi trường.